

Flerkulturelt arbeid i Solabarnehagene

Barnehagemyndighet i Sola kommune har de siste fire årene arbeidet med en større endring vedrørende tjenesten som er knyttet til midlene fra UDIR: *”Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder.”*

Frem til 2012 ble tilskuddet tildelt barnehagene i form av assistenttimer knyttet til antall minoritetsspråklige barn i hver enkelt barnehage. Assistenttimene ble svært ofte brukt til å følge opp enkeltbarn med språktrening en til en, eller i mindre grupper. (Erfaring viste at assistentene ofte var veldig unge og de med minst erfaring og kompetanse) Assistentene ble fulgt opp av kommunens veileder i flerkultur. Til grunn for denne ordningen lå en tanke om å sikre flerspråklige barns språkforståelse, og tilnærmingen var knyttet til en spesialpedagogisk forståelse der det enkelte barns rett til hjelp var viktig å serve. Språktreningen skjedde ofte isolert fra andre barn og der barnet fikk en isolert halvtimme med intensiv trening på språk som var isolert fra det daglige livet i barnehagen. Assistenten som hadde barnets morsmål var også veldig vanskelig å skaffe til veie.

Høsten 2011 ble det utarbeidet en kvalitetsplan for barnehagene i Sola. I planen blir det løftet fram at barnehagen skal arbeide med å sikre at alle barn skal ivaretas ut i fra egne forutsetninger. Planen setter retning for å ruste seg for fremtiden og bygger på de statlige føringer for hva en god barnehage skal være.

Utdrag fra Kvalitetsplan for den gode Solabarnehagen 2014-2018:

Alle barn opplever seg inkludert

Alle barn skal oppleve å få delta aktivt og bli inkludert i fellesskapet uavhengig av kjønn, funksjon, kultur og religion. I dette ligger det at alle barn har rett til å oppleve seg betydningsfulle. Det pedagogiske arbeidet planlegges ut fra de barna som til enhver tid oppholder seg i barnehagen. En inkluderende barnehage skal preges av:

- *At begrepet ”alle barn” er definert i tråd med nasjonale føringer*
- *At en legger til rette for god lek og samhandling for alle barn*
- *At verdidebatter settes på dagsordenen*
- *At en arbeider med dannelsesbegrepet*
- *At barn opplever seg som viktige aktører i barnehagen*

Et godt språkmiljø og lek

Rammeplanen har syv fagområder som barnehagen skal arbeide med i tillegg til lek og sosial kompetanse. Hvert fagområde opptrer sjelden alene, og i løpet av en dag i barnehagen er en i kontakt med alle fagene. Barna skal ha innsikt i disse og kjenne dem igjen når de starter på skolen. I kvalitetsplanen setter vi fokus på lek og godt språkmiljø for alle barn. Lek som

egenverdi, lek som kreativitet, som innfallsvinkel til å nå de pedagogiske målene og for læring. Ut fra disse valgene preges barnehagen av:

- *At lek er innfallsvinkel for kreativitet og læring*
- *Et rikt og variert lekemiljø*
- *At alle barn opplever å være i et godt språkmiljø*
- *At en har gode system for å følge opp språklæringen*

Barnehagemyndighet i Sola kommune tilbyr system for kompetanseheving og veiledning knyttet til flerkulturelt arbeid i barnehager og barnegrupper

Antallet minoritetsspråklige barn har i Sola kommune vært stadig økende, fra å være få barn i hver barnehage, til i dag å utgjøre en betydelig andel av barnegruppene. Representasjonen i hver barnehage er noe ulikt fordelt. Med bakgrunn i denne økningen valgte barnehagemyndighet å omorganisere tildeling av midler og samtidig arbeide for en mer allmennpedagogisk forståelse.

Det systemiske arbeidet tilbys alle kommunale og private barnehager. Arbeidet knyttes til mangfold og integrering, språk og språkmiljø, organisering av pedagogisk arbeid, foreldresamarbeid, planarbeid og personalsamarbeid i barnehagen.

Det tildeles også økonomiske midler direkte til barnehagene i form av vikartimer som barnehagen skal benytte til arbeidet rettet mot kompetanseheving i en flerkulturell praksis. Vikarmidlene disponeres av styrer.

Det er også satt i gang en videreutdanning som gir 30 studiepoeng for 28 pedagogiske ledere/styrere. Utdanningen er organisert av Misjonshøyskolen i Stavanger og er en del av masterprogrammet MIKA, Master i interkulturelt arbeid.

Det er også opprettet en støttefunksjon til barnehagene i form av en veiledningstjeneste. Tjenesten har til sammen 140 % stilling fordelt på to veiledere. Veilederne tilbyr sine tjenester til alle kommunale og private barnehager. Innhold i tjenesten er pr dags dato:

- Bistå styrere i arbeidet med kompetanseheving i egen barnehage knyttet til flerkultur og mangfold.
- Gruppeveiledning og/eller en til en veiledning for pedagoger i barnehage.
- Observasjon av barnegruppe med påfølgende veiledning av pedagogisk ledere og eller sammen med assistenter.
- Ansvar for drift av nettverksgrupper for pedagoger på tvers av private og kommunale barnehager i kommunen.
- Drift av nettside og utlånsavdeling "Migrotek" (språkstimuleringsmaterieill og faglitteratur). Lenke: <http://www.minbarnehage.no/fib>
- Har oversikt over antall barn med flerspråklig bakgrunn som finnes i barnehagene.
- Deltar i nettverk for veiledere på tvers av kommunene i regionen.
- Presentasjoner på planleggingsdager og personalmøter.

Vår erfaring hittil

Vi opplever å være stadig i endring for å komme frem til gode system og ordninger for arbeidet. Endring tar tid. Vi og barnehagene inklusiv styrerne har ikke alltid samme forståelse av situasjonen. Barnehagene ønsker "hender og armer" mens vi ønsker å øke kompetansen til den enkelte pedagog for å styrke seg til normaliteten: den flerkulturelle barnehagen. Det har skjedd en endring i feltet og det er positive ringvirkninger av arbeidet. Veilederne i flerkultur som er ansatt av administrasjonen får stadig bekreftelse på dette. De er dyktige pedagoger med tilleggsutdanning innen flerkulturelt arbeid, en av dem har master i barnehagevitenskap og de er begge (inkludert rådgiver i stab) nå i gang med en erfaringsbasert master i interkulturelt arbeid, ved Misjonshøgskolen i Stavanger. Vi har underveis gjort oss mange erfaringer i dette arbeidet. Vi skulle ønske å være i en større sammenheng med andre kommuner for utveksling av erfaring, kunnskap og ikke minst få del i andres erfaringer.